

GAZDATISZTEK LAPJA

A MAGYAR GAZDATISZTEK ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
MEZŐGAZDASÁGGAL ÉS ERDÉSZETTEL FOGLALKOZÓK NYUGDIJINTÉZETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Kiíratási ára: Egész évre 2 forint.	Szerkesztő: JESZÉNSZKY PÁL, AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET TITKÁRJA, A MAGYAR GAZDATISZTEK ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK ÉS NYUGDIJINTÉZETÉNEK ÜGYVEZŐJE.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-út, „Köztelek“.
--	---	--

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének és a Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézetének tagjai ingyen kapják.
Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagdíja egész évre 10 frt. — A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagdíja egész évre 5 frt, gazdasági segédítiszteknek 2 frt 50 kr.

Kérelem.

Fölkérjük azon egyesületi tagokat, akiknek a tagdíjfizetés teljesítése végett postai megbízásokat küldöttünk, hogy e megbízásokat mielőbb magukhoz váltani sziveskedjenek.

Az ügyvezetőség.

Tagdíjnyugtázás.

Az 1903. évre tagdíjait november 14-től decz. 12-ig beküldötték: 10 koronát: Antal Ferencz (köttséi), Amon József, Baczoni Kálmán, Bachraty Ferencz, Bakay Dezső, Barth Ferencz, Beszedits Dezső, Beck Lajos, Belházy Géza, Bekéffy Gyula, Bittó Jenő, Bleier Bernát, Boross Zoltán, Bodánszky Tivadar, Bogdán Miklós, Bodor János, Borbély Agost, Burda Károly, Büttner Róbert, Csemiczky Gyula, Darvas Aladár, Dessewffy Dezső, Deininger Imre, Demecs Lajos, Dornig Róbert, Droba Endre, Ebner József, Egreczky Mihály, Erdélyi József, Farkass Lajos, Farka György, Fodor Mihály, Forster Géza, Fríauff Alajos, Göttmann Károly, Groffits Armin, Gromann Géza, Greiner Frigyes, Guoth Kálmán, Halász Lajos, Haubert Nándor, Haberfeld Dezső, Hirschberger József, Hirsch Jenő, Hornyánszky Ambrus, Hütter Kálmán, Janosó Lajos, Jilek József, Justus Wladimir, Jurenák Gyula, Káldi János, Kendelényi Ferencz, ifj. Kesselbauer Károly, Kiss György, Koltay József (5 K.), Kotsis Gyula, Kovács Albert, Kövendy Domokos, Krajcsovits Rezső, Krisztinkovics Dénes, Lukovics Aladár, Matisz Lajos, Mezey Gyula, Liuthay Jenő, Molnár József (Szegeárd), Molitörizs Ákos, Oppenheimer János, Páll Károly, Pallaghy János, Pehártz Sándor, ifj. Péczely László, Praxa Béla, Prágay Aurél, Rémann József, Rothmayer Imre, Rosztóczy Ferencz, Soltész Miklós, Steller Dezső, Schindler Richard, Schweitzer Pál, Szabó Antal, Szabó Ferencz, Szelenyi Miklós, ifj. Szeniczey János, Tibolt Antal, Tóth Emil, Tus Antal, Wallenstein Károly, Wachtel Bertalan.

5 koronát beküldötték: Balogh Miklós, Frank József, Frídeczky Árpád, Gladitsch Rezső, Hirschenhauser Illés, Hriesovinyi János, Kégl István, Lukovics Lajos, Prágay Lajos, Rosenfeld Károly, Rimler Szilárd, Serák Lajos, Szepessy Frigyes, Zsupán Gyula.

Hátralékot fizettek: Antal Ferencz (köttséi) 30, Balogh Miklós 5, Bachó László 10, Belházy Géza 40, Bodánszky Tivadar 10, Borbély Agost 10, Dedinszky Károly 4, Demecs Lajos 50, Droba Endre 10, Farkas Lajos 10, Frídeczky Árpád 5, Greiner Frigyes 10, Hirschberger József 10, Jilek József 10, Jurenák Gyula 10, Kendelényi Ferencz 6, Káldi János 10, Lukovics Lajos 5, Mezey Gyula 10, Pehártz Sándor 10, ifj. Péczely László 10, Rimler Szilárd 5, Rothmayer Imre 20, Serák Lajos 5, Szabó Dezső 10, Szepessy Frigyes 5, Tibolt Antal 20 koronát.

1904. évre beküldötték: Börzsöny János 5, Hirsch Jenő 10, Ivetics György 10, Kajdacsy Endre 5, Kéri Béla 5 koronát.

Egyesületi élet.

Egyesületünk igazgató-választmánya folyó évi november hó 25-én *Fekete* Sándor elnökle alatt rendes választmányi ülést tartott. Úgy az elnök, mint *Nick* Ede alelnök halaszt-hatatlan teendőik miatt kimentették elmaradásukat, *Máday* Izidor alelnököt pedig hosszú idő óta tartó betegsége gátolja meg a megjelenésben.

Jelen voltak: *Baly* Kálmán, *Kiss* Lajos, *Landesz* József, *Christélyi* Béla, *Grassel* Hugó és *Jeszenszky* Pál ügyvezető. Távollétüket kimentették: *Gressler* Vilmos, *Rovara* Frigyes, *Deininger* Imre, *Domoszlai* József, *Székács* István és báró *Starnfeld Weltzl* Aladár.

Elnök: az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv

hitelesítése *Baly* Kálmán és *Grassel* Hugó választmányi tagokat kéri fel.

Ügyvezető: jelentést tesz a tagmozgalomról, amely szerint 200 korona alapítványi összeggel belépett az alapítók sorába *Kollerich* Pál és fiai czég; rendes tagokul belétek: *Kajdacsy* Endre irnok és *Raska* Ferencz urad. intéző. Pártoló tagokul pedig: *Detsinyi* Károly; a „Magyar Élelmi Szeszszállító Részvény-Társaság“ és a „Schlick-féle Vasöntőde és Gépgyár Részvény-Társaság“.

A taglétszám 72 alapító, 19 pártoló, 933 rendes, összesen 1024 tag.

Tagsági kötelezettségük lejártával a tagok sorából töröltettek: Amon József, Bogdán Miklós, Bachó László, id. Miksa Béla és Széll Sándor.

Ügyvezető: bemutatja ezután dr. *Darányi* Ignác volt földmivelésügyi miniszter leiratát, melyet az egyesület elnökéhez intézett. A leirat szövege a következő:

Méltóságos Elnök Ur!

Ö császári és apostoli királyi Felsége f. évi november hó 3-án kelt legfelső kéziratával a m. kir. földmivelésügyi miniszterium vezetéstől saját kérelmemre legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott. Midőn e tárcza vezetésétől megváltok, kedves kötelességemnek tartom, hogy a Méltóságod elnökle alatt álló tisztelt egyesületnek, mely különös bizalmával tisztelt meg, őszinte köszönetet mondjak azon hazafias támogatásáért, mely a földmivelésügyi érdekek előmozdításáirányuló törekvéseimbentalálkoztam. Fogadja Méltóságod tisztelem őszinte nyilvánítását. Budapesten, 1903. november hó 3-án. *Darányi* s. k.

A választmány elhatározza, hogy a volt földmivelésügyi miniszterhez bucsuiratot intéz. A felirat szövege a következő:

Kegyelmes Ur! Őszinte és mély sajnálattal vett tudomást egyesületünk arról, hogy Nagyméltóságod a földmivelésügyi tárcza vezetésétől saját elhatározásából megvált s hálás érzéssel gondolunk vissza azokra a szép és fényes sikerekre, melynek Nagyméltóságod földmivelésügyi politikánk vezetésében teljesített közel egy évtizedes tevékenységéhez fűződnek, és őszinte hálával gondolunk vissza arra, hogy Nagyméltóságod jóakarátának teljes melegségét éreztette egyesületünkkel mindenkoron.

Ha valaki, úgy a magyar föld munkásainak egyesületünk által képviselt gárdája Nagyméltóságodban igazi atyát birt, aki nem csak a gazdatisztek és állásadók jogviszonyának méltányos rendezésével valósította meg régi törekvésünket, hanem áldozatkészségével csekély erőnket is oda fokozá, hogy a sorsujtotta gazdatiszteknek, özvegyeknek és árváknak utolsó támaszként nyugdíjintézetünket megteremtítették és fenntarhtattuk.

Mérlegelve azokat a melyreható nagy eredményeket, melyek hazánk földmivelésügye terén Nagyméltóságod nevéhez fognak mindenkoron fűződni, mély sajnálattal látjuk Nagyméltóságodat távozni arról a helyről, amelyen a hatalom erőforrásait mindig azzal az igazságosan megosztott figyelemmel nyitotta meg

a köz javára, hogy azok merítsenek belőle legtöbb erőt, bizalmat és kitartást, akik a leggyengébbek, akik a buzdító támogatásnak leginkább szükségét érzik.

De ha távozik is Nagyméltóságod állásából engedje reménylenünk, hogy a reánk nézve oly értékes összeköttetést egyesületünkkel a jövőben is fentartani lesz kegyes; amikor még sokszor alkalmunk lesz meggyőzni Nagyméltóságodat arról, hogy nevét és tetteit Magyarország gazdatiszteji kitörülhetetlenül vették szívükbe.

Fogadja ezek után Nagyméltóságod hálás köszönetünket és változatlan mély tiszteletünk kifejezését, melylyel vagyunk: a „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete“ nevében

Budapest, 1903. nov. 30.

Jeszenszky Pál, *Bujanovics* Sándor,
ügyvezető. elnök.

Nagyméltóságú

Dr. *Darányi* Ignác urnak v. b. t. t. orsz. képviselő stb. a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete Diszelnökének

Budapest.

Ezután ügyvezető bemutatja az új földmivelésügyi miniszter, *Tallian* Bélának az egyesülethez intézett azon leiratát, amelyben állásának elfoglalásáról értesíti az egyesületet. A leirat szövege a következő:

Méltóságos Elnök Ur! Ö császári és apostoli királyi Felsége folyó évi november hó 3-án Bécsben kelt legfelső kéziratával engem magyar földmivelésügyi miniszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, a reám bízott miniszterium vezetését a mai napon átvettem.

Midőn erről Méltóságodat van szerencsém tisztelettel értesíteni, egyben felkérem, hogy működésemet hazafias támogatásban részesíteni méltóztatssék.

Részemről biztosítom Méltóságodat, hogy mindig örömmel ragadom meg az alkalmat arra, hogy Méltóságod közhasznu működését előmozdíthassam. Fogadja Méltóságod tiszteletem őszinte nyilvánítását. Kelt Budapesten, 1903. évi november hó 6-án. *Tallian* s. k.

A választmány örvendétesen veszi tudomásul a földmivelésügyi miniszter leiratát, s elhatározza, hogy hozzá üdvözlő feliratot intéz és küldöttségileg üdvözlö a minisztert. A miniszterhez intézett felirat szövege a következő:

Nagyméltóságú Miniszter! *Kegyelmes Ur!* Nem titkolhatjuk el, hogy Nagyméltóságod hivatali elődjének távozása sajnálattal töltötte el egyesületünket, mert részéről annyi nemes jóakaratu kezdeményezést és különösen egyesületünk iránt oly meleg érdeklődést és áldozatkészséget tapasztaltunk, hogy tevékenységére a hála őszinte érzésével gondolunk vissza.

Bizalommal reméljük azonban, hogy e veszteségünk pótolva leend, mert Nagyméltóságodban oly férfit állott a földmivelésügyi kormány élére, aki a gondjaira bízott nagy föladatakat nemcsak hiven ápolni és fejleszteni ígérte, akit nemcsak a parlamentális élet ismerése, de a gyakorlati élet iskolájának gazdag

tapasztalatai is méltán hivatottá tesznek földmivelésügyünk vezetésére és aki maga is gazda lévén, a magyar földmivelés napszámosai, a gazdatisztek testületétől rokonszenvét bizonyára nem fogja megtagadni.

Kérjük is nagyméltóságodat, hogy egyesületünket, törekvéseinket és különösen nyugdíjintézetünket legyen kegyes atyai párfogása alá venni és méltóztassék a magas földmivelésügyi kormány részéről eddig élvezett áldozatkészéssel lehetővé tenni azt, hogy ezt azt emberbaráti intézményt továbbra is fenttarthassuk és fejlesszessük.

Amidőn részünkről odaadó buzgalmunkat följajánljuk, a legjobb bizalommal telve üdvözljük Nagyméltóságodat, mint a magyar földmivelésügy vezérét és vagyunk kiváló tiszteletünk nyilvánításával

Budapest, 1903. évi december hó 4-én, a „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete“ nevében: *Bujanovics Sándor*, elnök. *Jeszenszky Pál*, ügyvezető.

Ezekután ügyvezető előterjesztést tesz a pénzügyi állapotról, melyszerint az összes bevétel október hó 31-ig 17,081 koronát, a kiadás 8532 koronát tett ki, a maradvány tehát 8548 korona, amit a választmány örvendetes tudomásul vesz.

*Pálmay József*nek a választmány 100 (egyszáz) korona segélyt utalványozott ki.

A „Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségé“nek nagygyűlésére az egyesület képviselőiben: *Nick Ede* alelnök, *Fekete Sándor*, *Fromm Antal*, *Székács István* és *Gressler Vilmos* választmányi tagokat küldi ki a választmány.

Több az egyesület belételeire vonatkozó ügy elintézése után a nyugdíjintézet igazgatósága tartotta meg rendes havi ülését, melyen az igazgatóság *Jeszenszky Pál* ügyvezető-igazgató jelentése nyomán tudomásul vette, hogy a nyugdíjintézetnek 170 rendes tagja van 210,000 K. biztosított nyugdíjjal és az intézet vagyona 435,119 K. 75 f. Egyéb tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Egyesületünk tisztelgése Tallián miniszternél.

Tallián Béla új földmivelésügyi miniszter leiratot intézett egyesületünkhöz. Egyesületünk igazgató-választmánya elhatározta, hogy az új minisztert küldöttségileg fogja üdvözölni. A küldöttség csütörtökön délelőtt kereste föl a minisztert *Bujanovics Sándor* vezetésével. Részt vettek benne *Nick Ede* királyi tanácsos alelnök, *Kodolányi Antal* királyi tanácsos, *Fekete Sándor*, *Gressler Vilmos*, *Hajdu István*, *Takács Emil*, *Székács István* uradalmi főtisztek, intézeti választmányi tagok, *Jeszenszky Pál* ügyvezető-titkár és *Szilassy Zoltán*, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkára. *Bujanovics Sándor* elnök üdvözőlő beszédére felelve, *Tallián Béla* földmivelési miniszter megígérte, hogy a kért és eddig is élvezett erkölcsi és anyagi támogatást az egyesületnek szívesen biztosítja, egyúttal pedig kéri az egyesület közreműködését, hogy az érdemes magyar gazdatiszti karnak nemcsak az erkölcsi és anyagi, de szellemi nivóját is emelhesse. A küldöttség meleg hangon mondott köszönetet a miniszter válaszáért s örömmel ígérte meg a gazdatisztek érdekeinek istápolásában való közreműködését.

Gazdatisztek bajai.

Mint minden szerződő fél, úgy a gazdatisztek és szolgálatadók között is fordulnak elő érdekösszeütközések, amelyekben hol az egyik, hol a másik, de legtöbb esetben mind a két fél hibás. Kölcsönös méltányosság és engedékenység a legtöbb ilyen konfliktus, békeségben és simán volna elintézhető, de mert a méltányosság egyrésztől, az okos alkalmazkodás pedig másrésztől igen sok esetben hiányzik, az ilyen érdekösszeütközések gyűlöletes harczzá

fajulnak el, amelyben természetesen legtöbbször a gazdatiszt, mint gyengébb fél huzza a rövidebbet.

A. J. ur az alább közlendő cikkében egy ilyen esetre hívta fel figyelmünket. Közöljük e cikket és megtoldjuk a „Köztelekhez“ legutóbb beérkezett oly jellegzetesebb esetek leírásával, amilyenek százával fordulnak elő az életben. Érdekes és minden esetre lapunk keretébe való az ily esetek tárgyalása, mert ebből tanulságot vonhatnak le a jövőre nézve úgy a szolgálatadók, mint a gazdatisztek annak elbírálásában, hogy meddig terjednek kölcsönös jogaik, mit szabad tenniük és mit nem.

Tárgyilagosan és részrehajlás nélkül óhajtjuk tárgyalni ez eseteket. Mert habár mi hivatásos védelmezői vagyunk a gazdatisztek érdekeinek, e hivatásunknak mégis úgy remélünk leginkább megfelelni, ha egyformán igazságosan mérlegeljük mind a két fél érdekeit és a kölcsönös megértés útján kívánjuk kiegyenlíteni a fölmerült érdekellentéteket. Persze a fenforgó esetben ez] rendkívül nehéz állapot mert hiszen csak az egyik fél egyoldalú előadásából következtetve, bajos az igazságot kihámozni. Am egy vén gazda megszürt higadtságával mérlegelve az eseteket, többé-kevésbé talán ez is sikerülni fog. Fogjunk hozzá tehát Isten nevében.

A „Köztelek“ f. évi 96-ik számában olvastam a 467. kérdést, amelyben a kérdést tevő előadja, hogy öt hűtlenség címén, fölmondás nélkül eltávolították szolgálatából csak azért, mert butorai megérkezéig az urasági bognár és kovácsnál egy vasfogast, mosóteknőt és gyuródeszkát csináltatott.

A szegény gazdatiszt kénytelen volt az ilyen dolgot eltűrni és miért, mert még mindig nincsen eléggé rendezve a gazdatisztek viszonya szolgálatadójukkal szemben; mert hát az csak absurdum, ha egyáltalában megeshetik, hogy egy gazdatisztet azért, mert az uradalmi mesterekkel fenntnevezett tárgyakat csináltatta, elcsapják, még pedig rögtön és ha butorait azonnal el nem viszi, hát az *utra rakják*?

Mit tett hát tulajdonképpen az a gazdatiszt, mert ráfogják a hűtlenkezelést? Lopott? Csalt? Sikasztott? Ugyebár nem; miből áll tehát ez esetben a hűtlenkezelés? Az 1900. évi XXVII. t.-cz. 17. §. után füzött magyarázatok között ugyan találhatók a következők: „Az a hűtlenkezelés, amit a törvény említ, nem büntetőjogi fogalom, vagyis nem okvetlenül szükséges, hogy a hűtlenkezelés valamely büntetendő cselekmény alkotó elemeit foglalja magában. A hűtlenkezelés tényálladékanak megállapításánál az a döntő, hogy mennyiben szegte meg a gazdatiszt a szolgálati hűséget és sértette a birtokos érdekeit.“ De ez még mindig nem bizonyíték amellett, hogy a jelen esetben tényleg a hűtlenkezelés esete forog fenn, annál kevésbé, mert nem lehet a gazdatisztre ráfogni, hogy haszonlesésből követett el hűtlenséget, ha egyáltalában elkövetett volna.

Ha a szolgálatadó gazdatisztjének nem enged meg annyit, hogy *szorultságból* magának 6 korona áru holmit csináltasson az uradalmi mesterekkel, hogyan gondolja ő akkor a gazdatiszt önfeláldozó szolgálatát? Hiába írja elő a törvény, hogy a gazdatiszt „a rendes gazda gondosságával“ tartozik kötelességének megfelelni, mert bő fogalom ám „a rendes gazda gondossága“ is, nemcsak a hűtlenkezelés; tudnia kell a szolgálatadónak azt, hogy gazdatisztjével ne bánjon úgy, mint egy cseléddel, hanem mint érdekárssal, mert a birtok jövedelmezőségénél sok függ a szíves vagy rideg viszonytól, mely a szolgálatadó és tisztje között fennáll és lehet ám a jövedelem nagyon változó, annak dacára, hogy a gazdatiszt ténykedése a „rendes gazda gondossága“ fogalomnak mindenképen megfelel.

De áttérek a tulajdonképen tárgyra és itt csak oly okoskodás állhat meg, hogy a jelen

esetben a hűtlenkezelés annál kevésbé fogható rá a gazdatisztre, mert a tulajdonos vagy annak fiai tudtával történt a dolog és nincsen kitüntetve, hogy a gazdatiszt ezen tárgyakat sajátjának tekinté-e?

Nagyon kívánatos, hogy az érdekelt gazdatiszt ur, ha ügye a bíróság elé kerül, az eljárás eredményét e lapok hasábjain közöltegye.

Ha már ennyire vagyok ezen kérdéssel, mindjárt felvetek egy másikat is, t. i. (miután az elbocsátásnak valószínűleg az az oka, hogy a gazdatiszt a főnöke fiainak nem fogadott szót) mi értendő tulajdonképen az *önálló vezetőségi* fogalom alatt? Talán csak nem egy olyan gazdatiszt, kinek a tulajdonos fiai, akik azért vannak melléje adva, hogy tanuljanak, parancsoljanak; mert ha a gazdatiszt felelős a gazdaság helyes vezetéseért, a jövedelem magasságaért — amiben esetleg érdekelt fél is — csak nem lehetséges az, hogy tanulni akaró ifjak neki rendeletet adjanak? Mert ha ő engedelmeskedik ezeknek, akkor megszűnt felelős vezető lenni és minden felelősség a főnöke fiaira hárul, a főnök pedig valószínűleg nem fogadja el, ha felelős tisztje fiaira hárítja a felelősséget az esetleges hibákért. Ezen esetben tehát nem az volt a helyes, hogy a főnök felelős gazdatisztjét — ki fiainak nem engedelmeskedett — elbocsátotta, hanem vagy megmondja gazdatisztjeinek, hogy ezentul fiainak engedelmeskedni tartozik és úgy ő megszűnt a felelős vezető lenni, vagy pedig fiainak mondta volna, hogy nekik a vezetésbe semmi beleszólásuk, miután az ő rendeltetésük csak az, hogy tanuljanak.

Szeretnék én egy olyan felelős vezető-tisztet látni, ki képes arra, hogy úgy a főnök, mint fiai rendeletének meg tudjon felelni, anélkül, hogy vagy az egyikkel, vagy a másikkal konfliktusba ne keveredjék, különösen akkor, ha az ifjaknak még nincs kellő gyakorlatuk a gazdaság vezetésében.

Különben az 1900. évi XXVII. t.-cz. 2. §. kimondja, hogy: „A birtokos oly intézkedése, mely a gazdatisztnak fent körülírt hatáskörét korlátozza, harmadik személyiel szemben csak akkor hatályos, ha az a korlátozást tudta vagy tudhatta; a jelen esetben pedig nem tudhatta azt a gazdatiszt, mert nem rendelkezők lettek melléje adva, hanem tanulni akaró ifjak, tehát nem is volt köteles főnöke fiainak a gazdaság vezetése körül tett észrevételeit figyelembe venni, miért is az elbocsátás mindenképen jogtalan volt.“

A. J. ur annak illusztrálására hozta fel az esetet, hogy törvényeink nem szabályozzák kielégítőleg az uraság és a gazdatiszt közötti jogviszonyt, respektive hogy nem nem védelemzik meg eléggé a gazdatisztek érdekeit. Pedig ebben a cikkirő alaposan téved. Mert hogy legalább az ő követelményeihez mérten nagyon is megvédelemzik, illetőleg, hogy a gazdatiszt anyagilag teljesen érvényesítheti jogos igényeit, bizonyítja a „Köztelek“ f. évi 96. számának kérdés és felelet rovata, amelyben e kérdés a következőképp tárgyalatott le:

B. K. gazdatiszt a következőkben adja is panaszát:

„Folyó évi szept. 15-ével lettem kinevezve egy 2000 holdas bérbirtok önálló vezetőjévé. Főnököm, kivel szerződtem, nem lakván itt, csak 2 fia lett mellém adva, hogy némi gyakorlatot szerezzenek maguknak a gazdaságban, de alig töltöttem el a gazdaságban 2—3 hetet, láttam, hogy beleavatkoznak a gazdaságba, aminek folytán többszöri szóváltás történt közöttünk, legutóbb pedig föl is mondták fiai szolgálatomat 4 évre.“

„Főnököm 3-ad napra személyesen jött el, velem nem is beszélt, hanem gyermekeivel elhatározta, hogy nekem azonnal fölmondanak, ami meg is történt s azzal a föltétellel, hogy másnap, ha el nem viszem butoraim, kirakatják. Okul az elbocsátásomra, hogy mikor állásom elfoglaltam, 1 drb mosóteknőt, 1 drb gyuródeszkát a kerékgyártóval és egy drb vasfogast

a kov
adott
dom p
nem r
mikor
bognár
és mir
a fölm
összek
előírán
törvén
kapas

hogy
költöz
Szerző
tetve,
Megjeg
dóság
butoro
ságom

kezőkl

a gazd
és szo
kel eg
fogast
nézetü
az 190
jában
felelne
elbocs

tettek
361. §
a hűtl
nak tu
363.
tettébe
el, hog
gyoni
szóbar
büntet
a szol
tisztjé
adó a
tiszt e
kényte
a szer
határo
mondá
gálat
lább e
tiszt l
mazás
söt ha
§-a ala
dalmaz

a szol
és a g
al, a
mert a
elbocs
másra
dig jo
érvény
eltelte
rótt es
volna
időben

anyagi
mozdit
a szol
tiszt
nagy
gazdat
felelős
gazdat
szolgá
látszó
érdeke
átkeze
ok né

a kovácsal csináltattam, mivel a vasuton feladott butoraim igen sokára érkeztek s családomban pedig már itt volt, tehát így más módhoz nem nyulhattam pusztán helyen, különben is mikor ezek készültek, a fiuk tudták, mivel a bognár értésükre adta, hogy részemre készíti és mindezeket még október elején készítettem, a fölmondást pedig 26-án adták tudtomra s összekülönbözésünk egész máson, egy vetési előirányzaton történt, de mivel ezt a gazdatiszti törvény hűtlen kezelésnek mondja, tehát ebbe kapaszkodtak bele.

„Tehát most kérem szépen tudatni velem, hogy köteles vagyok-e én a lakásból azonnal kiköltözködni? Miféle kártérítést követelhetek? Szerződésben nincs felmondási idő kitüntetve, csak a fizetésem egy évre van kiírva. Megjegyzem, hogy még az 1/4 évi terményjárdóságom sem adták ki teljesen, a pénzt pedig butorom szállítására kaptam s a többi járdóságom most teljesen megtagadták tőlem.“

A „Köztelek“ jogi szakértője erre a következőkben válaszolt:

„Hűtlen kezelés, mint elbocsátási ok. Ha a gazdatiszt feladott holmijai a vasuton késnek és szorultságában az uradalmi mesteremberekkel egy teknőt, egy gyurodeszkat és egy vasfogast csináltat saját háztartása részére, ez nézetünk szerint nem oly bűnös eljárás, mely az 1900. évi XXVII. t.-cz. 16. §-ának b pontjában említett hűtlen kezelés fogalmának megfelelne és a birtokost a gazdatiszt azonnali elbocsátására feljogosítaná.“

„Az 1878. évi 5. t.-cz.-ben foglalt s a büntetkekről és vétségekről szóló büntető t.-cz. 361. §-a szerint a gazdatiszt akkor követi el a hűtlen kezelés vétségét, ha szolgálatadójának tudva és akarva vagyoni kárt okoz; a 363. §. szerint pedig hűtlen kezelés büntetésebe esik akkor, ha ezt azon célzattal követi el, hogy magának vagy másnak jogtalanul vagyoni hasznot szerezzen. Nyilvánvaló, hogy a szóban forgó cselekmény a hűtlen kezelés ezen büntetőjogi fogalmának sem felel meg és így a szolgálatadó jogtalanul járt el, midőn gazdatisztjét ezen okból elbocsátotta. Ha a szolgálatadó a gazdatisztnak távozását követeli, a gazdatiszt ezen követelésnek természetesen engedni kénytelen, azonban jogában áll javadalmazását a szerződésnek egész tartamára, vagy ha az határozatlan időre kötött, a törvényes felmondási időre követelni. Minthogy itt a szolgálat első évéről van szó s a szerződés legalább egy évre kötöttnek tekintendő. A gazdatiszt 1904. évi szept. 15-ig járó összes javadalmazását a bíróság előtt is jogosan követelheti, sőt ha oklevele van, a gazdatiszti törvény 15. §-a alapján 1904. évi okt. hó 26-ig járó javadalmazását van jogosítva követelni.“

„Hogy a kérdéses holmik csináltatásáról a szolgálatadó már okt. elején tudomással birt és a gazdatisztet mégis csak 26-án bocsátotta el, a dolog lényegére semmi befolyással nincs, mert a gazdatiszti törvény 18. §. szerint az elbocsátás okául felhozott körülménynek tudomásra jutásától számított 30 napon belül mindig joga van az illető félnek azt a másik ellen érvényesíteni s ezen jogától csak a 30 nap eltelte után esik el. Ha a gazdatiszt terhére rótt cselekmény csakugyan hűtlen kezelésnek volna minősíthető, maga az elbocsátás kellő időben történt volna.“

Látnivaló tehát, hogy a törvény teljes anyagi jogvédelmet biztosít a méltatlanul elmozdított gazdatisztnak. De nem erkölcsit, mert a szolgálatadót ily rövid uton eltávolított gazdatiszt elveszti renoméját és máshol már csak nagy bajjal vagy sehogysem talál megfelelő gazdatiszti alkalmaztatást. Annál súlyosabb felelősség hárul itt a szolgálatadóra, ha a gazdatiszt már meglévő, tisztességes és biztos szolgálatát hagyta el a látszólag előnyösebbnek látszó új hivatalért, amely esetben a gazdatiszt érdekeit becsületesen és igazságosan megvédő ítékezés csak az lehetne, hogy a szolgálatadó, ok nélküli rögtöni eltávolítás esetén, az egy

évi fizetésen túl térítse meg a gazdatisztnak az állásvesztéséből eredő további veszteségeit, tehát az abból eredő veszteséget is, hogy a gazdatiszt renoméjának elvesztése folytán más csekélyebb javadalmazású állást volt kénytelen elfoglalni.

Persze, hogy a kártérítés ilyen szabályozása és megítélése ad abszurdum vezetne. És mégis csak ez volna a gazdatiszti érdekek teljes megvédelmezésének tekinthető, mely esetben az uraság nagyon is meggondolná a dolgot, hogy megfelelő ok és fölmondás nélkül kitegye a gazdatiszt szűrét. Ámbátor hogy a meglévő törvényes védelem mellett is elég büntetést fizet meggondolatlan intézkedéseért, amely intézkedés csak a törvényismeret hiányából származhatott, vagy pedig — ha a törvényt ismerte — azon föltevésből, hogy az elhetetlen gazdatiszt nem bírja érvényesíteni törvényadta jogait.

Hát így füst a helyzet, ha a gazdatiszt panaszát szó szerint igaznak vesszük. Am idáig nem hallottuk a szolgálatadó érvelését. Hátha nem is a vetésforgón összekülönbözés, az ifjurak okvetetlenkedése, a mosóteknő, gyurodeszka és vasfogas okozták a hirtelen eltávolítást, hanem más mélyebbre ható okok, mondjuk pl. összehérhetetlenség, iszákosság, az uraság javainak olyatén kezelése, amely egyaránt vallott a hűtlen és rosszakaratu kezelésre? Ha e hibák bármelyike türethetlenné tette a tulajdonosra nézve az együttműködést, a nélkül azonban, hogy kézzelfogható, bebizonyítható törvényes okot szolgáltatott volna a fölmondás nélküli eltávolításra? Mindezt csak föltevéskepven hozzuk föl, de a való életben mindezek előfordulhatnak. Hát akkor persze egész más szempontból ítéljük meg a szolgálatadó eljárását. Miután helyzete a gazdatisztl szemben türethetlenné vált, inkább megfizeti egy évi járdóságát, csakugyan szabaduljon tőle. De mert a legjamborabb emberben is van egy kevés malícia, hát pörre bizza a végkielégítés dolgát és ezzel adja vissza az eddig elszenvedett szekaturákat. Persze ez nem helyes eljárás, de emberileg nagyon is érthető és nem is ítélhető el tulságos szigorúsággal.

A tulajdonos persze ily esetben is sokkal okosabban cselekszik vala, ha a tisztet utasítja, hogy amennyiben nincs megelégedve gazdalkodásával, a rendelkezést maga veszi át vagy valamelyik fiára bizza; és amennyiben a tisztnek ezen alárendeltségi állapot derrogál, a rendes fölmondási határidőre, fizetésén kívül, bizonyos lakbért is ajánl föl az esetre, ha az a birtokból jószántából eltávozik. Hát ez helyes, sima megoldás lett volna és semmiesetre sem okozott volna annyi költséget és kellemetlenséget, mint most az okvetlenül bekövetkező pörösködés. Ámbátor hogy most is okosabb lesz szépen kiegyezni a tisztel, amidőn mind a két fél nyer az alkun és megszűnik a további gyűlöletes herce-hurca.

Hanem hiszen tudunk mi ennél czifrább eseteket is, amelyek szintén a „Köztelek“-ben tárgyaltak le. Ezekről azonban egy más alkalommal.

M. T.

Vita a hatvani gazdatiszti körben.

A napokban kaptam egy meghívót: „f. hó 21-én Hatvanban a gazdatiszti kör helyiségében tartandó vitaestéllyel egybekötött halvacsorára.“

Öszintén megvallva, a gazdatisztekkel szemben érzett szimphatán kívül a kíváncsiság is ösztönzött arra, hogy a szíves meghívást elfogadva, a vitaestéllyel egybekötött halvacsorán részt vegyek.

Azt hittem, sőt meg voltam győződve, hogy a meghirdetett halvacsora a közönséges halvacsorák sablonját nem mulja felül és hogy a bőséges vacsorával és még bőségesebb fluidummal és pipafüsttel elrontott gyomor lesz a vitaestély punctum salienae.

Be kell vallanom, hogy eme feltevésben kellemesen csalódtam s eme titkos meggyanu-

sításért mindazoktól, a kiket illet, bocsánatot is kérek.

A vitaestély valóban vitaestély volt és a halvacsora csak firma volt azon célból, hogy a gazdatisztek megmutathassák az idegen s inkább a halvacsora iránt érdeklődőknek, hogy vitáik nemcsak a szorosabb értelemben vett gazdasági dolgokat ölelik fel, hanem ezzel kapcsolatosan olyan szociális jelentőségű dolgok is szakszerűen pertraktáltak s e mellett a vita olyan magas színvonalon áll, hogy abból az érdeklődőknek valóban — élvezettel — tanulni is lehet.

Nem czélom nekem, az idegennek, a vita anyagát bemutatni, mert ugy tudom, hogy a Hatvan vidéki gazdatiszti kör vitaestélyeinek megteremtője, a kinek kitünő tollával megírt szakcikkjeit a „Köztelek“ hasábjain már nem egyszer élvezettel olvastam, a tiszt kör szellemes és agilis titkárja, Hajdu István ur, meg fogja azt ismertetni a „Köztelek“ olvasóival.

Egyet azonban feltétlenül konstatálnom kell: Az 1900. évi XXVII. t.-cz. 24. §-a az okleveles és nemokleveles gazdatisztek között bizonyos és el kell ismerni, hogy jogosult különbséget állít fel, nem a jelen, hanem a jövő számára, mert hisz köztudomás, hogy az alaki képzettség hiánya alól való felmentésre nézve az átmenet tekintetében ugyanez a szakasz, az 1883. évi I. t.-cz. 31. §-a alapján megadta a kellő módot s így az ezidőszerint okleveles és nemokleveles gazdatisztek közötti különbséget ezzel ugyszólván áthidalta, mégis mozgalom indult meg a nemokleveles gazdák között azon célból, hogy érdekeiket külön fedél alatt és külön hajóban evezve érjék el és óvják meg.

Ez a törekvés az én nézetem szerint, se nem helyes, se nem jogosult; mert míg egyrészt a társadalmi összetartozandóság szétbomlására vezet, addig másrészt az akkét szétforgácsolt erők a közös érdek rovására kellően nem érvényesülhetnek s épen azokra nézve lesz káros, a kik jóhiszeműleg ugyan de érdekeiket ekként képzelik helyesen megvédelmezni.

A hatvanvidéki gazdatiszti kör helyes érzelékel felfogta ennek a törekvésnek jelentőségét, vitaanyagául felölelte s a vita folyamán rámutatott a törekvés helytelen és egyenesen káros voltára s az elszakadókot kollegiális szeretettel figyelmeztetve tévedésükre, a tömörülésre és összetartásra hívja fel.

Es a nem okleveles gazdáknak meg kell érteniök a szeretettel hívó szót, mert régi és eltörülhetlen igazság, hogy az egyesülés és tömörülésben az erő.

Legyen tehát jelszavunk: Viribus unitis!

Nem mulaszthatom el, hogy e helyütt különösen meg ne emlékezzem a kör nagytudású elnökéről, Fekete Sándor urról, ki előzékeny és lekötélző modorával az egész társaságot a reggeli órákig jókedvben tartotta össze.

Es most fogadja a hatvani gazdatiszti kör a nyújtott élvezetért őszinte köszönetemet.

Könyves Árpád.

Gazdatiszti jubileum. Özevgy gróf Nemes Vinczéné kunhegyesi uradalmának tisztikara, e hó 22-én ünnepli meg szeretett igazgatója, Molnár István urnak 50 éves gazdatiszti jubileumát. Az ünnepély délelőtt 10 órakor, a pusztatómaji kápolnában tartandó szent misével veszi kezdetét. Szívöböl üdvözöljük a jubilánst, mert ha valaki, ugy a gazdatiszti pályán 50 évig működő férü megérdemli uraságának és gazdatiszttársainak ily impozáns módon megnyilvánuló becsülését, szeretetét és haláját

Szerkesztői üzenetek.

F. A. urnak Rác-Almás. A gazdatiszti minősítés megszerzéséhez egyéb kvalifikáció sem szükséges, mint hogy valamelyik uraság gazdatisztl alkalmazza. Más az okleveles gazdatiszti minősítés, amelynek előfeltétele végbizonyítvány a magyaróvári gazd. akadémiáról, vagy

pedig valamelyik felsőbb gazdasági tanintézetéről. Ezt persze már bajos volna megszereznie, ha csak rá nem szánna magát, hogy mint rendes hallgató, valamelyik gazdasági tanintézetbe beiratkozzék és ott a rendes tanfolyamokat végezze. Az okleveles gazdatiszteknek vannak valamelyes előnyei, nevezetesen, hogy állami, hitbizományi, főpapi stb. birtokokon csak olyan gazdatisztek alkalmazhatók és hogy bizonyos gazdatiszti, u. m. g.-segéd, intéző, tisztartó, felügyelő stb. címeket csak ily gazdatisztek viselhetnek. Nem valami nevezetes előnyök, de hogy a régi, nem okleveles gazdatisztek is megszerezhesék az okleveles címet és a vele járó jogokat, egyesületünk annak idején feliratban kérte Darányi minisztert, hogy bizonyos gyakorlati jellegű vizsga után a régi praktikusok is okleveles gazdatiszteké nyilváníttassanak. E dologban döntés még nem történt, de hiszünk, hogy Tallán miniszter rövid időben teljesíteni fogja egyesületünk kérését. Annak idején közölni fogjuk az illető minősítés feltételeit és addig is tessék figyelemmel kísérni lapunk és a „Köztelek” ezirányú közleményeit.

V. A. urnak. Alami birtokon csak a gazdatiszti törvényben megállapított kvalifikációval bíró gazdatiszt alkalmazható. Folyamodása e képzéshez hiányt hiábavaló, ha csak az előző üzenetben jelzett módon meg nem szerzi az okleveles minősítést.

Álláshirdetések.

E rovatban díjtalanul közöljük a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” minden állást kereső tagjának hirdetését 2 hónapon keresztül.

Az állást keresők bizonyítványmásolataikat tartoznak irodánkhoz beküldeni.

Az állást adó földbirtokosokat tisztelettel kérjük, hogy betöltendő állások esetén egész bizalommal sziveskedjenek irodánkhoz fordulni. Az állás-betöltésre előjegyzett gazdatisztek bizonyítványmásolatait kívánatra bérmentve és díjtalanul küldjük meg; de ezeknek betekintés utáni visszazármatatását kérjük. Elegendő csupán az illető hirdetés előtt álló számra hivatkozni.

E rovat díjtalanul áll rendelkezésre a betöltendő állásokat hirdető önhajtó földbirtokosoknak is, ha egyesületünk tagjai sorába lépnek.

Betöltendő állások.

Ajánlatok a „Gazdatisztek Orsz. Egyesülete” ügyvezető-séghez küldendők.

159. Nógrádmegyében fekvő 1100 magyar hold kiterjedésű birtokra 1904. jan. 1-iki belépésre szerény igényű, kellő gyakorlatlalt bíró, földmives-iskolát végzett gazdatiszt kerestetik.

160. Egy erdélyi gazdaságba 1904. jan. 1. belépésre nőtlen, nem nagy igényű, fiatal, a gazdasági teendőkben már jártas gazdatiszt kerestetik.

Állást keresők.

Főtiszt, kezelő, intézői vagy segédtszti állás betöltésére ajánlkozhatnak.

512. Magyaróvári gazd. akadémiát végzett, a gazdasági összes üzletekben 24 évi gyakorlatlalt bíró nő, gyermektelen gazdatiszt kezelőtszti állást keres. Birja a magyar, német és román nyelvet.

513. Kolozsmonostori gazd. tanintézetet végzett 22 éves, nőtlen, r. kath. némi gyakorlatlalt bíró és szerényigényű gazdatiszt, mielőbbi belépésre irnoki v. segédtszti állást keres.

514. Magyaróvári gazd. akadémiát végzett magyar, német és román nyelvet bíró szerényigényű nőtlen egyén mielőbbi belépésre irnoki vagy segédtszti állást keres.

515. Keszthelyi gazd. tanint. végzett r. k. nőtlen 6 évi gyakorlatlalt bíró szerényigényű gazdatiszt 1904. évi febr. 1-iki belépésre segédtszti, v. ellenőri állást keres. Beszél magyarul és németül.

516. 29 éves nőtlen r. kath. okt. gazdatiszt, aki 6 évi gyakorlatlalt bíró új évi belépésre megfelelő alkalmazást keres.

517. Keszthelyi gazdasági tanint. végzett magyar, német és tót nyelvet bíró r. k. nő gyermektelen gazdatiszt aki a tejjgazdaságban, hizlalásban, cukorrépa-termelésben és szeszgyártásban kiválóan jártas, intézői, főtiszt v. számvévi alkalmazást keres.

518. 32 éves r. kath. nőtlen keszthelyi gazd. tanint.

int. végzett kellő gyakorlatlalt bíró ügyes gazdatiszt kezelőtszti állást keres.

519. 13 évi gyakorlatlalt bíró nő, gyermektelen ev. ref. gazdatiszt, aki az összes gazdasági üzletekben, valamint a komló és szőlő termelésében teljes jártassággal bír, megfelelő gazdatiszti állást keres, lehetőleg új évi belépésre.

520. Önálló kezelőtszti állást keres 23 évi gyakorlatlalt magyar, német, tót és román nyelvet bíró nő r. kath. gazdatiszt, aki az állattenyésztésben, tejjgazdaság vezetésében, dohánytermelésben, valamint a szőlő és az erdő kezelésében kiváló jártassággal bír. Állását bármikor elfoglalhatja.

521. Egy minden tekintetben megbízható 22 évi gyakorlatlalt magyar, német és tót nyelvet bíró kis családú egyén, szerény kezelő gazdatiszti állás betöltésére ajánlkozhat.

522. 9 évi gyakorlatlalt bíró földmiv. és sárvári tejjgazdasági szakiskolát végzett gazdatiszt, mielőbbi belépésre gazdatiszti vagy ispáni állást keres.

523. Irnoki, segédtszti állást keres lehetőleg azonnali belépésre 5 évi gyakorlatlalt bíró nőtlen szerényigényű r. kath. gazdatiszt.

524. Hat és fél évi gyakorlatlalt magyar és német nyelvet bíró nőtlen izr. gazdatiszt képzettségének megfelelő alkalmazást keres.

525. 20 évi gyakorlatlalt bíró nő r. kath. gazdatiszt kisebb gazdaságok önálló vezetésére ajánlkozhat. Jártas az állattenyésztésben, tejjgazdaságban, cukorrépa- és dohánytermelésben. Állását bármikor elfoglalhatja.

526. Gyakornoki állást keres érettségét tett és kereskedelmi akadémiát végzett nőtlen izraelita vallású egyén, aki a magyar-óvári akadémiára készül.

527. 28 éves nőtlen róm. kath. 7 évi gyakorlatlalt, magyar és román nyelvet is bíró szerény igényű okt. gazdatiszt, mielőbbi belépésre segédtszti, esetleg ispáni állást keres.

528. Magyaróvári gazd. akadémiát végzett és gépkezelő vizsgát tett 9 évi gyakorlatlalt, magyar, német, román nyelvet is bíró nőtlen gazdatiszt önálló kezelőtszti állást keres.

529. 1904. évi jan. 1-iki belépésre önálló gazdatiszti

állást keres egy gazdasági akadémiát s a felsőbb szőlő- és borsgazdasági tanfolyamot végzett 25 éves nő, r. kath. vallású, 12 évi gyakorlatlalt bíró gazdatiszt, aki a gazdaság összes ágában jártas s kiváló bizonyítvánnyal rendelkezik. A magyar és német nyelvet sző- és írásban bírja.

530. 1904. január 1-iki belépésre földmivesiskolát és vinczellérképezőt végzett 34 éves r. kat. 13 évi gyakorlatlalt bíró nő gazdatiszt képzettségének megfelelő állást keres.

Az előbb közölt állás-keresőkön kívül irodánkban több, tanintézetet egyáltalán nem végzett és több földmivesiskolát végzett gazda van előjegyezve, a kik nagyrésztben önálló, rendelkező tszti állásokra pályáznak, részben irnoki és segédtszti állások betöltésére ajánlkozhat. Bizonyítványmásolataikat irodánkban megtekinthetők, illetve kívánatra érdeklődőknek bérmentve megküldhetők.

1. Politikai napilapok, szakközlönyök, szép-irodalmi és életrajzok.

A kedvezményt adó lapokra a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagjai” kedvezményes áron, az egyesületi iroda útján fizethetnek elő.

Budapest. Képes politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, Sarkantyus-u. 3. Előfizetési ára egy évre 12 frt. Tagjainak 9 forint, árengedmény 25%

Borászati Lapok. Szerkeszti Baross Károly. Előfizetési ára egy évre 5 frt, fél év 2 frt 50 kr. Tagjainak egész évre 4 frt, fél évre 2 frt. 20%

Egyetértés. Polit. napilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Papnövelde-utca 8. 32-ik évfolyam. Előfizetési ára 20 frt helyett, 14 frt, árengedmény 30%

Házunk. Politikai és közgazdasági napilap. A Magyar Gazdaszövetség közlönye. Rendes heti mellékletei a „Vasárnap” és a „Szombat”. Az év végén minden előfizető díjtalanul megkapja az *Agrár Albumot*. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szent-Királyi-u. 28. Előfizetési ár egy évre 28 kor., tagjainak 20 korona.

Képes Néplap. Előfizetési ára 1/4 évre 70 kr., 1/2 évre 1 frt 20 kr. Egyesületünk tagjai irodánk útján 15% kedvezményt nyújthatnak elő a lapra.

Magyar Hírlap. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, V., Honvéd-u. 4. Előfizetési ára 14 frt. Egy-

sületünk tagjai irodánk útján 15% kedvezményt nyújthatnak elő a lapra.

Magyar Bazar. Divatlap. Kiadóhivatal Bpest, Kerepesi-ut. Megjelenik havonta 2-szer. Előfizetési ára 1 évre 12 kor., tagjainak kedvezményt nyújthatnak elő a lapra.

Magyar Gazdák Lapja. Gazdasági szaklap. Kiadóhivatal Budapest, Baross-tér 14. Előfizetési ára egy évre 8 forint, tagjainak 4 frt. árengedm. 50%

Pesti Napló. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, VI. Teréz-körút 23. Egész évre 14 frt helyett 6 frt, félévre 7 frt helyett 6 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. helyett 3 frt. 14-30%

Politikai Újdonságok. Előfizetési ára 1/4 évre 1 frt 25 kr. Egyesületünk tagjai irodánk útján 15% kedvezményt nyújthatnak elő a lapra.

Uranbátium. Humorisztikus hetilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Egyetem-u. 4. Előfizetési ára egész évre 8 frt, tagjainak 6 ft. 25%

Üstökös a legrégebb magyar életrajz. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%

Fürdőkezdmények.

Az alább megnevezett fürdőkezdmények, a kezelésükben levő gyógyfürdők igénybevételére esetén egyesületünk tagjainak az alábbi kedvezményeket engedélyezik:

„Buziásfürdő” tagjainak, kik a nevezett fürdőszállodákban vesznek lakást a fürdőházakból (láp-fürdő kivételével) valamint az étkezésnél 20-20% árkedvezményt nyújt

„Herkulesfürdő” aug. 25-től szeptember hó végéig 50% lakás és fürdőkezdményt nyújt.

„Szilics” az utóidényben 50% kedvezményt ad. „Ráczfürdő” 1. Uri gőzfürdőjegy, mely vasárnap és ünnepnapokon délelőtti

nem érvényes 30 kr. 2. Uri gőzfürdőjegy, vasár- és ünnepnap délelőtti használatra 40 kr. 3. Női gőzfürdőjegy mely egész éven át naponta reggel 7 óráig délután 5 óráig érvényes 35 kr. Ezen jegyek elsőosztályú kő- vagy kádfürdő (lepedővel) használatra érvényesek. E jegyek a Ráczfürdő pénztáránál készpénzfizetés és a nálunk hapható utalványok átadásával válthatók.

Kedvezmények egyesületi tagok részére.

Gyárosok és kereskedők.

Bächer Rudolf. Budapest, VII., Nagymező-utca 68. Kék és egyéb talajművelő eszközök, áreng. 10%

Brázay Kálmán. Budapest, IV., Múzeum-körút 23. Fűszer- és gyarmatárak után 2%, sós-borszesz, 20%

Brunner Testvérek. Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3. Lámpák, lámparészek és lámpások, 10%

Calderoni és tsa. Bpest, Váci-utca 30. Optikai tárgyak, szemüvegek, látócsövek, hőmérők 100%

Ditmar R. Budapest, V., Fürdő- és Nádor-utca sark. Lámpák, lámparészek, lámpások, áreng. 50%

Dóna Döme és Fia. Budapest, IV., Mária-Valéria-utca. Papir, írószerek, nyomtatványok és följegyzési könyvek raktára, áreng. 5%

Elsinger M. J. és fia Budapest, V., Thonet-udvar. Vizmentes szövetek, ponyvák, zsákok, kendertömlők, esőköpenyek és gazdasági sátorok, árengedmény 50%

Freund A. és Fia. Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3. Nyergek, lőszer-számok, bőrdöngők és utitáskák, lópokrócsok, istálló- és tisztító szerek, 50%

Károlyi György. Budapest, V., Dorottya-u. 10. Papir, író és rajzszerek, 100%

Fairbanks mérleg- és gépjárgár r.-társ. Budapest, Andrassy-u. 14. gazd. gép, tizedes és százas mérlegek 100%

Feldmann és Kádár. Budapest, VI., Teréz-körút 34. Műszaki és gazdasági kellékek, szerszámok, fűrészek és reszelők. Orosz és amerikai henger- és gépolajok, olva gépolaj, 150%

Fuchs G. Budapest, VII., Károly-körút 1. Gazdasági gépek, tizedes és százas mérlegek, árengedmény 50%

Geitner és Ransch. Budapest, Andrassy-ut 8. Műszaki, gazdasági és szerszám-üzlet. Háztartási és sportcikkek. Malomkőgyár. A gazdatiszt urak bevásárlásnál a legmagasabb engedményben részesülnek. Kívánatra külön árajánlattal készségesen szolgálunk.

Groag Lipót fia. Budapest, VI., Váci-körút 43. Uri és női fehérnemű, férfi ingek, gallérok, kézelők, zsebkendők; fűzők és kötött áruk, stb. áreng. 60%

Glass és Társa. Budapest, IV., Múzeum-körút 5. Uri fehérnemű, vízhatlan

esőköpenyek, Jaeger-áruk, árengedmény 50%

Hatschek Emil. Budapest, Andrassy-ut 13. Látószerek és norinbergi díszműárak, árengedmény 100%

Huzella M. Budapest, Váci-utca 1. Vadászfegyverek és vadászkellékek (töltények kivételével) 50%

Kánitz C. és Fial. Budapest, Dorottya-utca 10. Papir- és írószerek, nyomtatványok, amerikai írógépek, árengedmény 100%

Kontur Alajos. Budapest, IV., Lipót-utca 10. Üveg és porcellán készletek és használati edények; képezetek és tábla-üveg raktár, áreng. 100%

Kirner József. Budapest, IV., Szervita-tér 2. Vadászfegyverek és vadászkellékek, forgópisztolyok stb.-ből (töltények és egyéb löszerek kivételével) 100%

Kühne Ede Moson. Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Kizárólag hazai gyártású gazdasági gépek és eszközök gyári árából, 100%

Kunz József és társa. Budapest, V., Deák-tér 1. Vászón, fehérnemű, szőnyeg és pokrócz áruk 50%

Konta és Kaloszek. Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9. Vászón, fehérnemű, női és uri divatcikkek, szövött-áru, árengedmény 50%

Kertész Jenő. Budapest, Kerepesi-ut 8. Disműárak és uri divatárak, 100%

Lakos Nándor. Friedländer József mezőgazdasági gép- és szélmotor- és szivattyúgyár magyarországi vezérképviselete és főraktára Budapest, Kilső-kerepesi-ut 1. sz. Árengedmény 15-17 1/2% ig.

Leitersdorfer D. és Fia. Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 6. Kész férfi és női ruha-raktár, ruha szövetek, árengedmény 50%

Lászlóczky Gyula. Budapest, IV., Egyetem-u. 7. Férfi és női ruha-raktár, 50%

Molnár és Moser. Budapest, Koronaherczeg-u. 9. Illatszerek, szappanok, háztartási és gazdasági cikkek, gyógyárak, vegyszerek, kötszerek, árengedmény 100%

Magyar fém- és lámpa-áru gyár r.-t. Budapest, V., Gizellatér 1., VI., Teréz-körút 1., VIII. Üllői-ut 2. Pozsony, Lőrincz-kapu-u. 1. és Kolozsvar, Hid-u. 20. sz. Lámpák, lámparészek, lámpások árengedmény 100%

Melichár Ferencz. Budapest, Nagymező-utca 68. Velőgépek, áreng. 100%

Földbirtokosok figyelmébe.

A Gazdatisztek Országos Egyesülete irodájában sok állást kereső gazdatiszt van előjegyezve, kiknek bizonyítványmásolatait és egyéb okmányait is rendelkezésére állanak. Tisztelettel kérjük a gazdatisztek alkalmazni önhajtó földbirtokosokat, hogy bizalommal egyesületünkhez fordulni sziveskedjenek, amely készségesen és teljesen díjtalanul ajánl megfelelő gazdatisztek. Az előjegyzett gazdatisztek bizonyítványmásolatait az egyesület irodájában megtekinthetők, illetve betekintés végett az állást betölteni önhajtó földbirtokosoknak bérmentesen megküldhetjük.

Ügyvezetőség.

Országos gépész- és művezető-egyesület és nyugdíjintézet szakavatott gépészeket minden időben felvesz és elhelyez. Közlönye: „Magyar Gépípar” évi előfizetési ára 8 korona, Budapest, Köztelek.

Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület tulajdona.